

Който си представя
някакво „китайско
притискане“
в Африка,
пренебрегва напълно
историческата
реалност

►► стр. 8

今日中国

КИТАЙ

гнес
www.kitajdnes.com

Година XVI, брой 30, 31 юли – 6 август 2026

0,51 € / 1 лв.

►► Си Дзинпин призова Китай да се развива като силна в образованието държава

Китайските власти
предоставят подкрепа за
изграждането на силна
държавна политика в областта
на образованието.

2

►► Китайският възход и европейската дилема: конкуренция, зависимост или партньорство

Китай няма съпоставим конкурент
по съчетанието от мащаб на
вътрешния пазар, индустриална
дълбочина, логистична
инфраструктура и държавни
инвестиционни възможности.

6

От редактора

Светът опознава и харесва Китай

Китай вече се възприема по-положително от САЩ, показва глобално проучване на авторитетния Pew Research Center.

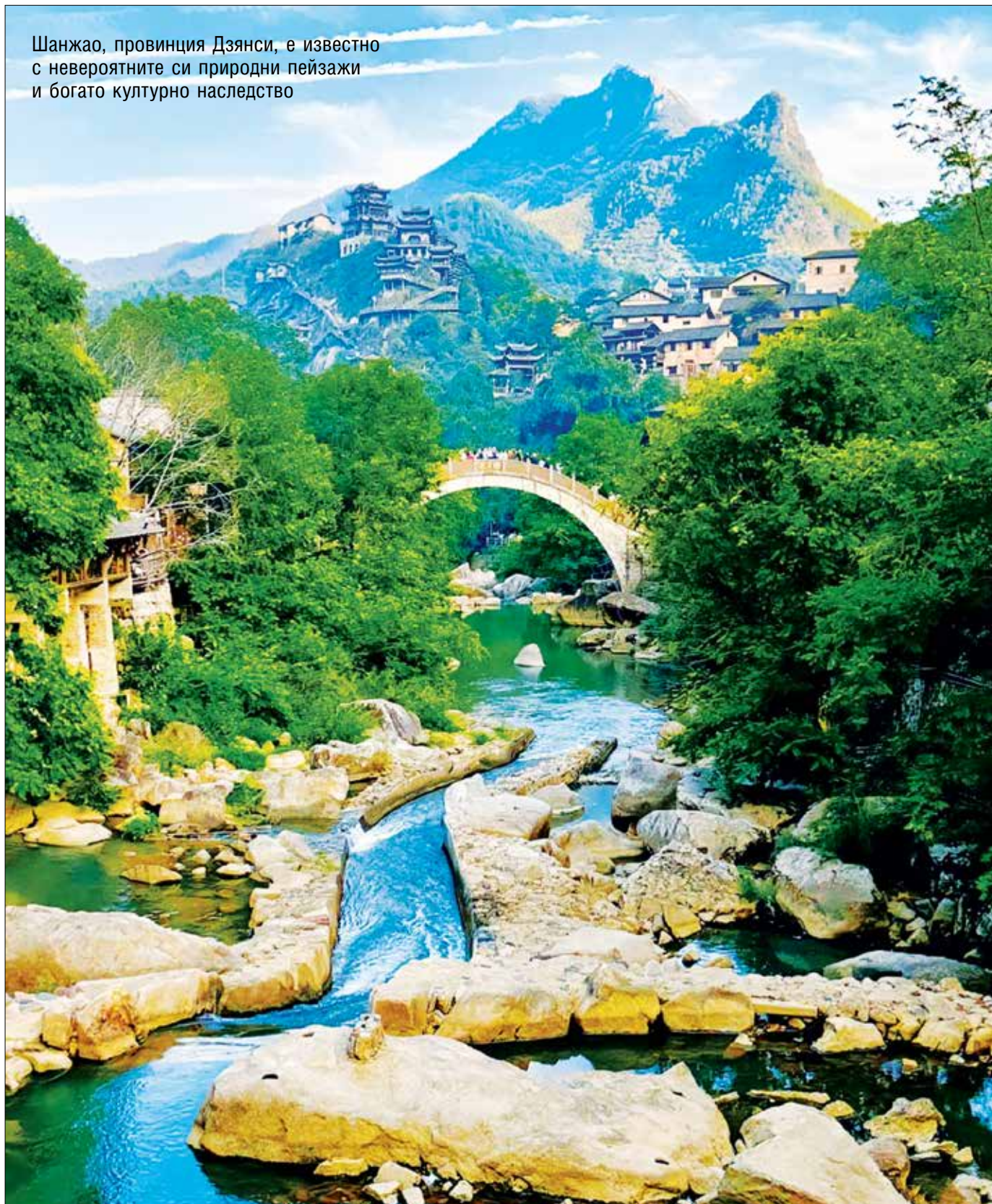
КНР има по-добър имидж от САЩ в 25 от 36-те държави, включени в анкетата. Повече хора имат доверие на китайския президент Си Дзинпин, отколкото на американския президент Доналд Тръмп – в 22 държави, в Германия, Великобритания, Италия, Швеция, Гърция, Нидерландия – то е двуцифрено в полза на председателя на КНР.

Обратът е видим и сред традиционни американски съюзници. В Канада положителното отношение към САЩ е спаднало от 57 % през 2023 г. до 33 %, докато одобрението за Китай е нараснало от 14 % до 44 %. В Европа Китай също печели позиции – 51 % от италианците при 31 % през 2022 г. В Испания е 54 %, със 17 процентни пункта повече спрямо година по-рано.

Тези резултати са закономерни и се обясняват от социолозите с глобалния спад в доверието в САЩ и Тръмп. Но всъщност заслугата е основно на самия Китай! Страната от 40 години се отваря активно към света, светът опознава огромните му постижения, хората все по-често и достъпно пътуват до Поднебесната, ползват качествени стоки и технологии Made in China, виждат феноменалния успех в подобряването на живота на стотици милиони души, докосват се до китайската култура, кино, музика, литература – древна и модерна. И нека обърнем внимание – посочените страни не са от Глобалния юг, който от години усеща безкористната помощ на Китай, а именно от Запада, който все по-често усеща грешките и кризите, породени от собственото високомерие, но политическите елити често си позволяват антикитайски действия, каквито са тарифните войни и ограничения или незаконното включване на китайски компании в санкции, както наскоро направиха в Брюксел.

Д-р Теофан ГЕРМАНОВ

Шанжао, провинция Дзянси, е известно с невероятните си природни пейзажи и богато културно наследство

Митът за
драконите

10

Традицията среща
академичните среди

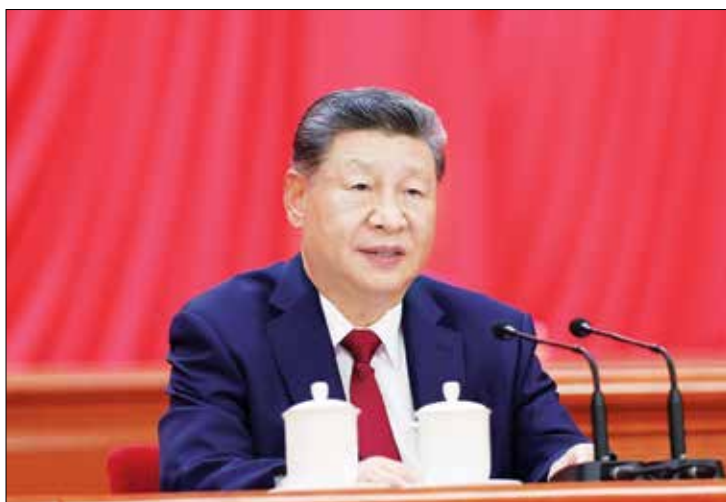
14

Си Дзинпин призова Китай да се развива като силна в образованието държава

Китайските власти предоставят подкрепа за изграждането на силна държавна политика в областта на образованието

Генералният секретар на ЦК на ККП, председател на КНР и на Централната военна комитсия Си Дзинпин, наскоро издаде важни инструкции относно основното образование. От 18-ия

конгрес на ККП (2012 г.) дала приоритет на основното образование като фунда-

ментална и основна задача, предприемайки множество мерки за насърчаване на значителното му развитие.

Освен това китайските власти предоставят подкрепа за изграждането на силна държавна политика в областта на образованието.

Си Дзинпин подчерта, че по новия път Китай трябва да се ръководи от идеята за социализма с китайска специфика в новата ера, да прилага изцяло образователната политика на партията, да изпълнява фундаменталната задача за насърчаване на добродетелта чрез образование и неуморно да

използва иновативните теории на партията.

По този начин страната ще култивира моралния характер и ще образова хората, като подготвя социалистически строители и наследници, които са всеотранно развити в морално, интелектуално, физическо, естетическо и трудово образование.

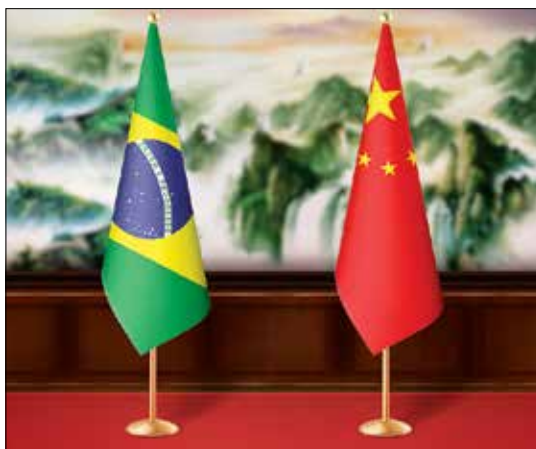
Националната конференция за основно образование се проведе в Пекин на 22 юли. Дин Сюесян, член на ПК на Политбюро на ЦК на ККП и вицепремиер на Държавния съвет, присъства на срещата и произнесе реч.

Бразилия ще си сътрудничи с Китай в изкуствения интелект, енергетиката и минните ресурси

На 27 юли китайският председател Си Дзинпин проведе телефонен разговор с президента на Бразилия Луис Инасио Лула да Силва. Си Дзинпин заяви, че Китай и Бразилия, като важни представители на Глобалния Юг, трябва да засилят сътрудничеството, да допринасят за подобряването на глобалното управление и да защитават международната справедливост.

Той подчерта подкрепата на Китай за суверенитета и независимостта на Бразилия и приветства приноса ѝ за регионалния и световния мир.

Лула заяви, че Бразилия желае да разшири сътрудничеството с Китай в области като изкуствения интелект, енергетиката и минните ресурси, както и да насърчи повече китайски инвестиции. Той също така подчерта готовността на страната да

засили координацията с Китай в рамките на ООН и БРИКС, с което да защитава многостранния подход, както и мира и стабилността в света.

Лидерът: Опитът на град Иу е успешен модел за регионално развитие

Град Иу в провинция Джъдзян, Източен Китай, в последно време е важен център за производството и търговията в Китай, свързващ местната индустрия със световните пазари.

Китайският председател Си Дзинпин винаги е отдавал голямо значение на развитието на Иу. По време на работата си в провинция Джъдзян той многократно е посещавал града, като е обобщил и насърчил прилагането на т. нар. опит на Иу.

През април тази година китайският председател Си Дзинпин подчерта, че „опитът на Иу“ трябва да бъде допълнително обобщен и широко прилаган.

По думите му успехът на Иу, който превърна малките стоки в голям пазар и силна индустрия, представлява успешен пример за развитие на регионалната

икономика според местните условия.

Трисерийният телевизионен документален сериал „Иу в света – загрижеността и насоките на Си Дзинпин за развитието на Иу“, продуциран съвместно от Китайската медийна група и провинция Джъдзян, започна да се излъчва от 23 юли от 20:00 часа по CCTV-1.

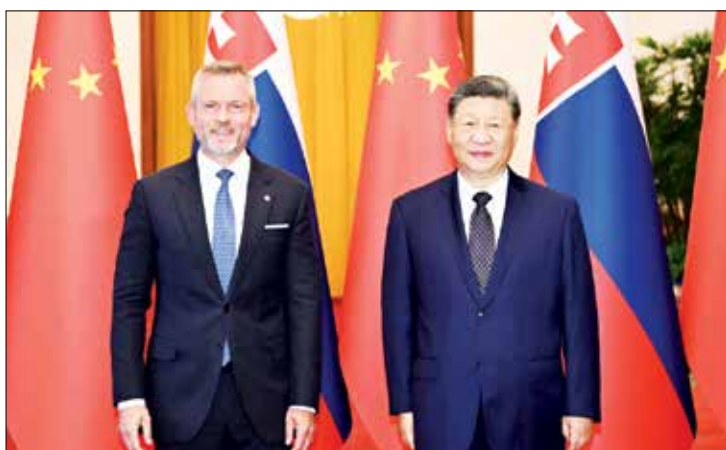
Програмата се фокусира върху загрижеността и насоките на генералния секретар Си Дзинпин за развитието на Иу, като изчерпателно представя успешните практики на града през последните 20 години в задълбоченото прилагане на „Стратегията осем на осем“, твърдо установяване и практикуване на правилния поглед върху резултатите и насърчаване на висококачествено развитие на икономиката на окръга в съответствие с местните условия.

Словакия очаква да засили сътрудничеството с Китай

Китайският председател Си Дзинпин проведе разговори в Пекин със словашкия президент Петер Пелегрини, който е на държавно посещение в Китай.

Си Дзинпин заяви, че Китай е готов да задълбочи взаимноизгодното сътрудничество със Словакия, да разширява сътрудничеството по инициативата „Един пояс, един път“ и да насърчава стабилното развитие на отношенията между Китай и Европейския съюз.

Пелегрини подчерта, че Словакия цени стратегическото партньорство с Китай, твърдо следва принци-

па за „един Китай“ и очаква разширяване на сътрудничеството в областта на търговията, изкуствения интелект, цифровата икономика, роботиката и новата

енергетика. Той добави, че Словакия, като член на Европейския съюз, ще продължи да насърчава диалога и сътрудничеството между ЕС и Китай.

学习新语 | 总书记心系“中华瑰宝”

总书记心系“中华瑰宝”

学习新语

7月25日，在韩国釜山召开的联合国教科文组织第48届世界遗产大会上，中国提交的“景德镇手工瓷业遗产”项目顺利通过审议，成功列入《世界遗产名录》。至此，中国世界遗产总数达61项。

陶瓷是中华瑰宝，是中华文明的重要名片。对于文化遗产保护工作，习近平总书记始终高度重视，强调“要把这些中华文化瑰宝保护好、传承好、传播好”“把中华优秀传统文化一代一代传下去”。

福建长汀中复村：红色热土绘新卷

这是7月24日拍摄的福建省龙岩市长汀县南山镇中复村一景（无人机照片）。

1934年9月30日，红九军团在位于福建省龙岩市长汀县南山镇中复村的观寿公祠前举行誓师，踏上长征路。如今，中复村内的观寿公祠、红军桥、红军街等红色旧址成为游客、学生、

研学团队等重温红色历史的重要场所。

近年来，中复村不断加强红色资源保护，同时依托红色文化与生态资源优势，扎实推进文旅融合，深耕特色产业发展，持续巩固脱贫攻坚成果。中复村这片红色土地正焕发出乡村振兴的勃勃生机。

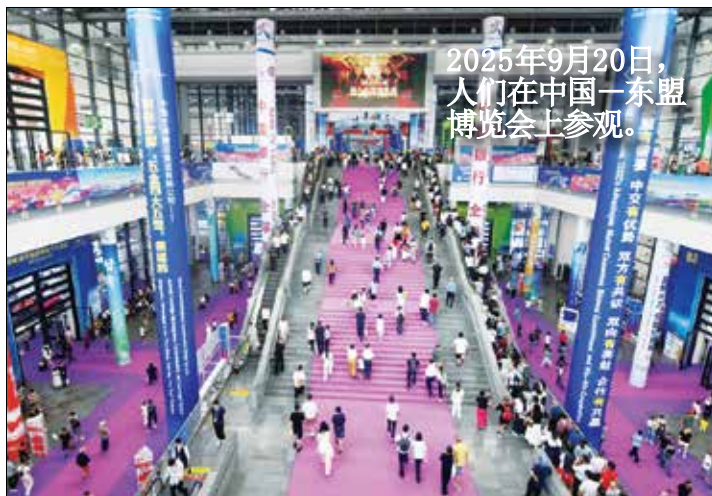
共迎挑战 管控分歧 加强合作——东盟外长会透视

第59届东盟外长会及系列会议24日在菲律宾首都马尼拉闭幕。会议正值中东局势持续紧张之际，还有个别国家在南海滋事。分析人士认为，在此背景下，东盟各国共迎挑战、管控分歧、加强合作的需求更加突出。

多国专家指出，在当前复杂国际环境下，中国和东盟持续深化全面战略伙伴关系，推动建设更为紧密的中国—东盟命运共同体，为动荡变革的世界注

这是2023年5月5日拍摄的位于印度尼西亚首都雅加达的东盟秘书处外景（手机照片）。

2025年9月20日，人们在中国—东盟博览会上参观。

入持久稳定、繁荣向善的强大力量。

背景特殊，共迎挑战。会期内，除了东盟外长会，东亚峰会外长会以及东盟地区论坛等一系列会议相继举行。相关会议讨论了区域安全、经贸合作、科技创新等多项议题，会议还正式接纳土耳其为第12个对话伙伴。本届会议也是东帝汶成为东盟第11个成员国后举行的首次会议。

会议正值中东局势紧张、影响外溢之际，全球能源市场和供应链稳定性面临更大挑战与会各方对中东局势表示关切，强调应保障霍尔木兹海峡航行安全，并重申对话与外交解决冲突的重要性。

会议发布了第59届东盟外长会联合公报等多份成果文件，内容涉及地区热点问题、中东局势、加强区域经济韧性等。

泰国正大管理学院中国—东盟研究中心主任汤之敏指出，会议聚焦安全、经济合作等议题，体现了东盟各国在复杂国际形势下共促发展、共迎挑战的迫切需求。

管控分歧，加强对话。当前，国际形势复杂演变，地区内部暗流涌动，各方加强沟通协调、避免误解误判、管控矛盾分歧的需求更加突出。

会议期间，个别国家企图炒作南海问题制造杂

音。东盟外长会联合公报强调，将南海建设成为和平、稳定、繁荣和可持续发展的海域符合各方利益，相关各方应增进互信，通过和平方式解决争端，维护并促进有利于“南海行为准则”磋商的环境。

汤之敏等多国专家认为，多数东盟国家在南海问题上主张通过对话谈判管控分歧的立场，不希望南海问题让地区合作失焦。中国和东盟国家有智慧、有能力继续处理好南海问题，让和平、稳定、合作、友好成为南海的主流叙事。

关于外界关注的缅甸局势，东盟外长在公报中重申“五点共识”仍是解决缅甸问题的主要参考框架，将继续推动人道主义援助并促进包容性对话。

印度尼西亚大学东盟—中国研究中心主任韩培等学者指出，在地区热点问题上，东盟继续秉持协商一致、照顾各方舒适度等“东盟方式”，以对话增进互信，以合作促安全。对抗和外部干涉无助于消除分歧，坚持对话协商、相互尊重才是维护地区和平稳定的有效路径。

双向奔赴，共谋合作。今年是中国和东盟建立对话伙伴关系35周年、全面战略伙伴关系5周年。在今年会议期间，各方高度评价全面战略伙伴关系建立5年来取得的丰

硕成果，就加强各领域合作达成共识，并通过了《中国—东盟外长关于应对中东局势演变对本地区影响及加强区域能源合作的联合声明》。

地区专家表示，长期以来，中国始终支持东盟中心地位，积极与东盟国家开展互利合作，为推动构建更为紧密的中国—东盟命运共同体奠定坚实基础。

当前，中国已同东盟8国就共建双边命运共同体达成重要共识，周边命运共同体建设不断走深走实；贸易领域，中国—东盟自贸区3.0版升级议定书正式签署，双方连续6年互为最大贸易伙伴；中国始终秉持与东盟国家守望相助的优良传统，在缅甸遭遇强震、菲律宾棉兰老岛发生地震后第一时间驰援，通力合作共渡难关；中国—东盟人文交流年（2024至2025年）举办近200场高水平、高人气活动，中方专门出台“东盟签证”，双方人文纽带愈发紧密。

多国人士认为，中国与东盟各领域务实合作稳步推进，已成为亚洲发展振兴的引擎、亚太区域合作的典范、全球南方团结自强的标杆。未来双方将以更紧密的合作造福地区、以更坚定的团结应对挑战，为动荡变革的世界注入持久稳定、繁荣向善的强大力量。

马来西亚国际伊斯兰大学学者李佩敏说，随着中国东盟合作不断深化，双方合作基础日益坚实，合作领域持续拓展，在绿色转型、气候变化、人工智能等创新、绿色领域的合作拥有广阔前景。

汤之敏表示，中国东盟合作为地区繁荣稳定注入了强劲动力，“相信双方未来将进一步深化各领域务实合作，更好造福地区各国人民，不断推动构建更为紧密的中国—东盟命运共同体”。

МВНР: Погрешна е практиката на ЕС да налага санкции срещу китайски компании

КНР винаги се е противопоставяла на едностранните санкции, които нямат основание в международното право и не са разрешени от Съвета за сигурност на ООН

На 27 юли говорителят на китайското Външно министерство Лин Дзиен коментира мерките, предприети от Министерството на търговията в отговор на списъка със санкции на ЕС срещу китайски компании.

Лин Дзиен подчерта, че мерките на Китай са насочени срещу погрешната практика на ЕС да налага санкции срещу китайски компании и не са насочени срещу конкретна държава.

Говорител на Министерството на търговията коментира включването на китайски предприятия в списъка на 18-ия кръг от санкции на ЕС срещу Русия. Говорителят заяви, че въпреки многократните изявления и възражения на Китай ЕС е наложил санкции на две китайски финансови институции въз основа на обвинения „без основание“. Китай е силно недоволен от тези санкции и

категорично им се противопоставя. КНР винаги се е противопоставяла на едностранните санкции, които нямат основание в международното право и не са разрешени от Съвета за сигурност на ООН. Европейският подход противоречи на духа на консенсуса между китайските и европейските лидери и има сериозно отрицателно въздействие върху икономическите и търговските отношения и финансовото сътрудничество между Китай и ЕС. Китай ще предприеме необходимите мерки, за да защити твърдо законните права и интереси на китайските предприятия и финансови институции.

„Китайска скорост“ – 650 нови модела автомобили само за шест месеца

Китайските автомобилни производители лансират автомобили с темпо, което кара Детройт да изглежда сякаш заспаля зад волана, съобщи наскоро Агенция Bloomberg, като цитира и данните: Америка планира 159 нови модела до 2030 г., Китай пусна 650 за шест месеца.

Производителите от Китай лансираха около 650 нови или актуализирани автомобили през първата половина на 2026 г. – темпо, което кара дори индустрията за смартфони да изглежда леко „позаспала“. Междуременно, последното проучване на Bank of America Car Wars прогнозира само 159 лансирания на нови автомобили на пазара в САЩ, разпределени през следващите четири години, съобщава още Bloomberg.

Темпото е толкова екстремно, че дори един от най-големите автомобилни ръководители в Китай сякаш е изтощен от него. Изпълнителният вицепрезидент на BYD Хъ Дзици наскоро описа ситуацията в социалните медии като „напълно безумна“, добавяйки, че пазарът е „не просто свиреп, но и брутален“.

Основният проблем според него е, че потребителите едва имат време да забележат един нов модел, преди

да се появят дузина други, които да привлекат вниманието към себе си.

На пазар, на който технологиите се развиват с главоломна скорост, дори няколкомесечен престой може да накара всеки нов автомобил да се почувства стар. Тук трябва да се отбележи, че в тази бройка от 650 влизат и фейслифтове на модели, актуализации на оборудването, специални издания и други ревизии. Въпреки това данните от индустрията показват, че Китай все още генерира приблизително 30 изцяло нови модела всеки месец, което остава изумително число по световните стандарти. Тези 30 нови модела месечно се равняват на общия брой нови модели в САЩ за година, пише Bloomberg. Тази тенденция обяснява защо ръководителите в Детройт

й обръщат толкова голямо внимание. Тази седмица изпълнителният председател на Ford Бил Форд е предупредил, че американските автомобилни производители не могат да се надяват, че китайските марки ще останат блокирани завинаги извън пределите на Щатите.

„Трябва да се изправим лице в лице с Китай – казва Форд наскоро според The Wall Street Journal. – Не можем да очакваме да ги държим далеч завинаги и трябва да можем да ги победим в тяхната собствена игра.“ Засега митата и регулациите продължават да държат повечето китайски марки далеч от американските шоуруми. Но те вече се разширяват на други световни пазари и влияят върху начина, по който западните автомобилни производители разработват своите автомобили.

КНР едностранно прилага безвизова политика към 35 европейски държави

През това лято многобройни туристи от Европа посещават Китай, за да избягат от летните жеги, след като гореща вълна премина през Европа и китайските климатици се разпродадоха набързо. Данните показват, че през юни износът на климатици от Китай за Европа е скочил със 72,8 % на годишна база. Заради това хората от Европа се надяват да почувстват на място китайските климатици. Тук в молове, хотели и метро станции навсякъде има климатици, които създават комфортна температура.

Освен това от високото плато в югозападната част на Китай до горите и пасищата в Североизточен Китай, природата също предоставя много възможности на хората да се забавляват сред естествената прохлада.

В момента Китай едно-

странно прилага безвизова политика за притежатели на обикновени паспорти от 35 европейски държави, което позволява на отговарящите на условията туристи да пребивават до 30 дни в страната. Ползите от тази политика са отразени в данните от Националната имиграционна администрация – през първата половина на тази година изумителните 77,7 % от чуждестранните посетители на Китай са се възползвали от безвизовия режим.

Освен това политиката на Китай за възстановяване на данъци за заминаващи туристи също се подобрява и обновява. Ефектите от управлението и постиженията на развитието на Китай също привличат европейските туристи. Те вече не се задоволяват само с „гледане“ на Китай зад екран, а предпочитат лично да стъпят в Китай и наистина да го преживеят.

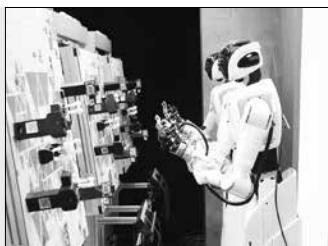
Пекин призова САЩ да отменят несправедливите тарифни мерки

Американската търговска служба публикува окончателните мерки в разследването по член 301 за „принудителен труд“, с които се добавят 12,5 % мита върху 60 икономики в света, включително и Китай. Относно това говорителят на китайското Министерство на търговията заяви, че Китай винаги се е противопоставял на принудителния труд и е създал усъвършенствана съдебна система на труда. Америка непрекъснато политизира този въпрос, за да налага тарифи. Това е типичното поведение на едностранност и протекционизъм, а Китай

категорично се противопоставя на тези решения. Китай ще следи и оцени всеобхватно бъдещите действия на САЩ и си запазва правото за предприемане на всички необходими мерки.

Китай призова Америка да прекрати погрешното си поведение и да отмени напълно едностранните тарифни мерки. Пекин има желание да продължава консултациите с Вашингтон въз основа на взаимното уважение, справедливостта и взаимната изгода, за да се запази консенсусът при търговските консултации и да се насърчават конструктивните отношения със стратегическа стабилност между двете страни.

Китайският подход задава посоката за глобалното управление на изкуствения интелект

Само чрез открито сътрудничество и взаимна изгода могат да бъдат разгърнати иновационният потенциал и възможностите на изкуствения интелект в различните отрасли на икономиката

Проведената в Шанхай от 17 до 20 юли Световната конференция за изкуствен интелект (WAIC) 2026 и Срещата на високо равнище за глобалното управление на изкуствения интелект продължават да привличат вниманието на медиите по света.

В публикациите се изтъква, че Китай последователно отстоява принципите за развитие на ИИ в полза на човечеството, приобщаващото развитие и сигурност под човешки контрол, като по този начин демонстрира отговорността си като голяма държава.

Учредяването на Световната организация за сътрудничество в областта на изкуствения интелект, приемането на декларацията на Световната конференция за изкуствен интелект 2026, както и публикуването на

План за действие за сътрудничество и развитие в областта на изкуствения интелект са сред най-важните резултати от форума. Те отразяват широкия консенсус на участниците за глобалното развитие и управлението на сектора, като инкорпират темата на конференцията: „Интелигентни партньори: Заедно създаваме бъдещето“.

„Когато машините започнат да мислят, как ще могат хората да съжителстват с тях? Когато алгоритмите участват във вземането на решения, как ще бъде гарантирана сигурността?“

В своето изказване председателят Си Дзинпин постави тези ключови въпроси на нашето време относно развитието на изкуствения интелект. Той подчерта необходимостта от придържане към принципите на откритото сътрудничество и взаимната изгода

като двигател на иновациите. В същото време има силна нужда от засилване на управлението на рисковете и гарантиране на сигурността и контрола, от насърчаване на приобщаването и взаимното опознаване между цивилизациите, както и от укрепването на международното сътрудничество за усъвършенстване на глобалното управление.

Само чрез открито сътрудничество и взаимна изгода могат да бъдат разгърнати иновационният потенциал и възможностите на изкуствения интелект в различните отрасли на икономиката. В тази насока Китай вече е натрупал значителен практически опит и е постигнал осезаеми резултати. Към момента общият брой изтегляния на китайските модели с отворен код е надхвърлил 10 милиарда, което поставя страната на първо място в света.

Икономическите резултати на Китай за първото полугодие откриват нови възможности за света

Вносът на Китай за първото полугодие на 2026 г. за първи път е надхвърлил 10 трилиона юана, като е отбелязал увеличение от 22,1 процента

От публикуваните неотдавна данни за икономическото представяне на Китай през първото полугодие става ясно, че брутният вътрешен продукт (БВП) на страната е достигнал 69,57 трилиона юана, което представлява ръст от 4,7 % на годишна база, изчислен по постоянни цени, нареждайки страната сред най-бързо растящите големи икономики в света. Това е особено показателно, тъй като от началото на годината международната обстановка остава нестабилна, а темпът на растеж на световната икономика като цяло се забавя. В тази връзка Международният валутен фонд (МВФ) отново понижи прогнозата си за глобалния икономически растеж през 2026 г. до 3 %,

като същевременно повиши тази за китайската икономика до 4,6 %, посочва Радио Китай за чужбина по повод данните за представянето на китайската икономика за първото шестмесечие на 2026 г.

По-нататък в коментара се посочва, че от началото на годината Китай насърчава висококачественото развитие, стимулира новите производствени сили в съответствие с местните условия и прилага по-целенасочена макроикономическа политика, с което ефективно се справя с външните сътресения и предизвикателства.

Стабилността на китайската икономика създава по-предвидими перспективи за международния бизнес и демонстрира устойчивостта на нейното развитие. Показателен пример е външната търговия. През първото

полугодие, въпреки зачестилите геополитически конфликти и забавянето на растежа на световната търговия, общият обем на вноса и износа на стоки в Китай е нараснал с 16,9 % на годишна база. Вносът за първи път е надхвърлил 10 трилиона юана, като е отбелязал увеличение от 22,1 %, демонстрирайки устойчивостта на китайската икономика.

Китай прилага политика на нулеви мита спрямо 63 държави, а по обем на вноса страната се нарежда на второ място в света вече 17 поредни години. Така идеята, че „големият китайски пазар означава големи възможности за света“, все повече се превръща в реалност, осигурявайки предвидимост за глобалните вериги на доставки и международната търговия, отбелязва в заключение Радио Китай за чужбина.

Провокациите на Филипините в Южнокитайско море не могат да нарушат сътрудничеството между Китай и АСЕАН

Два филипински служебни кораба, без да се съобразят с многократните призови и предупреждения от китайска страна, нахлуха на 23 юли в акваторията на китайския остров Хуанйен

Два филипински служебни кораба, без да се съобразят с многократните призови и предупреждения от китайска страна, нахлуха на 23 юли в акваторията на китайския остров Хуанйен. В отговор Китайската морска охрана предприе необходимите мерки съгласно закона, с които ги прогони от китайски води. Това е поредният инцидент, след като преди три дни Филипините умишлено провокираха и нападнаха служители на китайската морска охрана на рифа Жън'ай. Важен детайл е, че тези две нарушения и провокации на Филипините се случиха преди и след срещата на външните министри на Китай и АСЕАН, като намерението им да създават безредици в морето и да подкопават атмосферата на диалог и сътрудничество е повече от очевидно.

На тази среща на външните министри Уан И, член на Политбюро на ЦК на ККП и министър на външните работи на Китай, изложи принципната позиция на страната по въпроса за Южнокитайско море. Той подчерта, че страните от региона трябва строго да спазват „Декларацията за поведение на страните в Южнокитайско море“, да се противопоставят на подклаждането на напрежение от сили извън региона и на провокациите на отделни държави в морето, както и да държат здраво в свои ръце инициативата за поддържане на мира и стабилността в Южнокитайско море.

Страните от АСЕАН виждат много ясно какви са плановите на Филипините.

Освен това министърът на външните работи на Малайзия Мохамед Хасан посочи, че някои държави извън

региона, които нямат никаква връзка с Южнокитайско море, постоянно се опитват да „демонстрират сила“. Той също така заяви, че „Кодексът за поведение в Южнокитайско море“ се очаква да бъде окончателно утвърден на срещата на върха на АСЕАН, която ще се състои през ноември тази година.

На фона на общата тенденция за сътрудничество между Китай и АСЕАН, провокациите на Филипините в Южнокитайско море и намесата на външни сили са просто напразни опити за провокация. Използвайки възможностите и преодолявайки пречките, Китай и страните от АСЕАН разполагат с мъдростта и способността да продължат да се справят успешно с въпроса за Южнокитайско море.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

Китайският възход и европейската дилема: конкуренция, зависимост или партньорство

Китай няма съпоставим конкурент по съчетанието от мащаб на вътрешния пазар, индустриална дълбочина, логистична инфраструктура и държавни инвестиционни възможности

Проф. Боян Дуранкев

Световната икономическа система, която преминава от режим на почти пълна глобализация в условията на правила и международни договори и институции, към режим на деглобализация, разпад на основни правила и нарастващо значение на „твърдата сила“ в международните отношения (най-вече чрез поведението на Съединените американски щати), няма как да предизвика очаквания за безпроблемен нарастващ икономически растеж, все по-приятелски отношения между страните кохезия между развити и развиващи се страни, и засилваща се роля на световните институции (като Организацията на обединените нации, Световната банка, МВФ и други).

1. Световният икономически растеж дръпва ръчната спирачка

В началото на юли авторитетният Международен валутен фонд (МВФ) публикува поредната си прогноза за бъдещето на световната икономика под смущаващото заглавие „Глобалната икономика в кръстосаните течения на война и технологии“ (International Monetary Fund, 2026).

Според оценката на тези „кръстосани течения“ тенденциите са с противоположни знаци.

Едното от тях – войните в света, ще натискат икономическия растеж надолу и надолу, изчерпвайки потенциала на воюващите страни

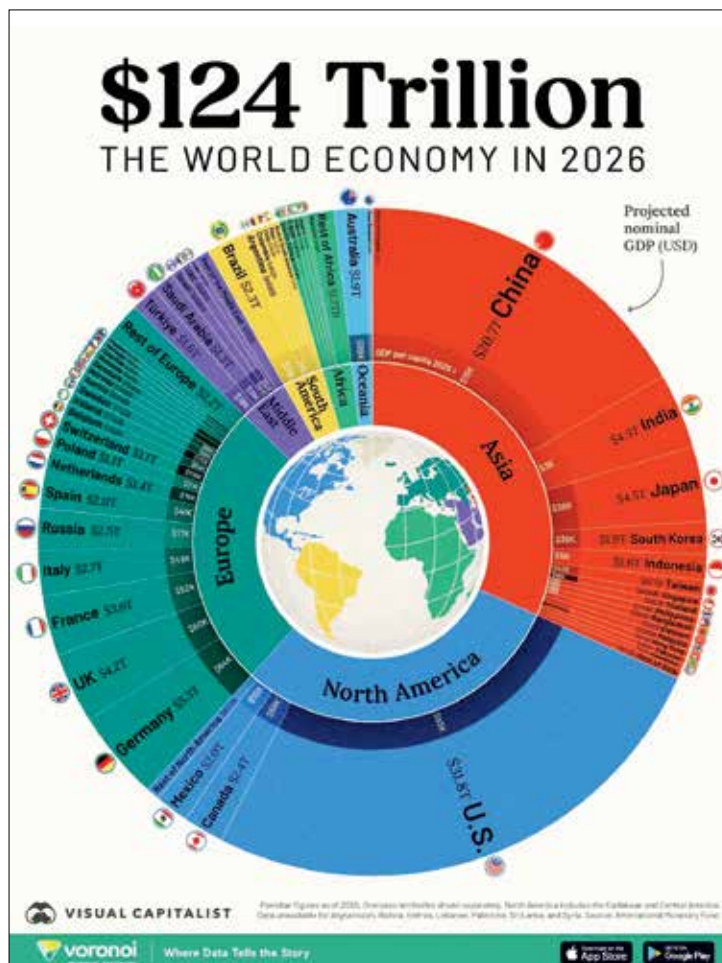
и насочвайки го към глуха улица – военнопромишлените комплекси. От танкове не може да се произведат трактори и комбайни, а от снаряди – шоколад и жилища.

Милитаризацията никога не е означавала благоприятно развитие.

Другото течение – модерните технологии и изкуственият интелект (ИИ),

същевременно ще бъде асансьор на икономическия растеж, който ще го повдига бързо нагоре особено ако страните не са замесени във военни конфликти и не са заразени с вируса на милитаризацията, който впрочем не означава отслабени грижи за отбраната.

Поставяйки под лупата на микроскопа тези кръстосани течения, МВФ прогнозира за сегашната 2026 г. среден световен растеж от 3 % на глобалния брутен вътрешен продукт (БВП), но допълнително намаляване на реалния икономически растеж на най-развитите икономики: 2,3 % на САЩ (недостатъчни, за да се осъществи мечтата „Да направим Америка отново велика“, но американските технологични гиганти и влиянието на долара ще поддържат значителната тежест на САЩ в световната икономика), 1,1 % за Русия (но със значителни

МВФ прогнозира за 2026 г. среден световен растеж от 3 % на глобалния брутен вътрешен продукт (БВП), но допълнително намаляване на реалния икономически растеж на най-развитите икономики

През първата половина на годината брутният вътрешен продукт (БВП) на Китай е достигнал 69,57 трилиона юана, което представлява ръст от 4,7 % на годишна база – по-висок от прогнозирания от МВФ

разходи за военната икономика), 1,0 % за Великобритания, 0,9 % за еврозоната, 0,7 % за Германия („двигателят“ на икономиката на ЕС), 0,6 %

за Франция, 0,6 % за Япония, 0,5 % за Италия и т. н.

Обратно, МВФ прогнозира по-висок от средния световен икономически растеж

на Индия (6,4 % за 2026 г., но рязко намалял от миналогодишния 7,7 %) и на Китай (4,6 % – това е с 0,2 процентни пункта повече спрямо предишната прогноза от април), а също и на нововъзникващи пазари и развиващи се икономики (3,8 %). Казано още по-ясно, през 2026 г. делът и на Китай, и на Индия в световния БВП вероятно ще нарасне, защото и двете икономики растат по-бързо от световната средна стойност от 3 %. Индия ще увеличава дела си по-бързо в относително изражение, но Китай ще продължи да печели по-голяма икономическа тежест в абсолютен размер. Исторически погледнато, тенденцията вече е видима: делът на групата на развитите икономики в световния БВП е значително по-нисък днес, отколкото през 80-те и 90-те години на 20-и век, докато азиатските икономики увеличават своето значение. Това е по-скоро израз на процеса на глобална икономическа конвергенция – водена от Китай, отколкото на абсолютен упадък на развитите държави.

2. Китай опровергава прогнозите, продължава да расте по-бързо и по-качествено

По предварителни оценки през първата половина на годината брутният вътрешен продукт (БВП) на Китай е достигнал 69,57 трилиона юана по постоянни цени

(приблизително 10,25 трилиона щатски долара), което представлява ръст от 4,7 % на годишна база – по-висок от прогнозирания от МВФ (National Bureau of Statistics of China, 2026). По отрасли добавената стойност на първичната промишленост е с 3,7 % повече на годишна база; тази на вторичната промишленост е с 3,9 % повече, а тази на третичната промишленост е с 5,2 % повече.

Зад тези цифри, които нищо особено не говорят на обикновения човек, стои ясно подобряване на структурата на реалната китайска икономика и на външнотърговския стокообмен, при това със забележителни резултати, предизвикващи непокритата завист не само от съседите, но и от най-развитите икономики, включително и тази на Европейския съюз.

Да разшифроваме реалните резултати в някои сектори, за да илюстрираме защо Китай няма съпоставим конкурент по съчетанието от мащаб на вътрешния пазар, индустриална дълбочина, логистична инфраструктура и държавни инвестиционни възможности.

Например през първото полугодие добавената стойност в растениевъдството регистрира ръст от 3,6 % на годишна база, а в животновъдството производството на свинско, говеждо, овче и птиче месо е с 4,3 % повече на годишна база; общата добавена стойност на промишлените предприятия нарасна с 5,4 % на годишна база (в минното дело се увеличи с 3,6 %, в преработващата промишленост – с 5,6 %, а в производството и доставката на електроенергия, топлинна енергия, газ и вода – с 5,5 %, в производството на оборудване – с 9,3 %, във високотехнологичното производство – с 13,3 %). По отношение на продуктите, производството на 3D печатащи устройства, литиево-йонни батерии и промишлени роботи е нараснало съответно с 48,5 %, 39,3 % и 28,0 % на годишна база. Общата печалба, реализирана от промишлените предприятия над определенния размер, е била с 18,8 % повече на годишна база. Изключително високи темпове в сравнение със световните стандарти!

Общата стойност на вноса и износа на стоки е била с увеличение с 16,9 % на годишна база. По-конкретно, общата стойност на износа е била 14 731,4 милиарда юана, което е увеличение с 13,4 %; общата стойност на вноса е била 10 737,2 милиарда юана, което е увеличение с 22,1 %. Вносът и износът със страните партньори от „Един пояс, един път“ са нараснали с 14,8 %. Коя страна (и САЩ, и страните от ЕС) не мечтае за такъв внушителен външнотърговски резултат, при

който износът рязко да надвишава вноса!

Затова не е неочаквано, но жизненото равнище на китайският народ продължава своя възход. През първото полугодие разполагаемият доход на глава от населението в страната е с 5,2 % на годишна база, а реалният ръст е бил 4,2 % след приспадане на ценовите фактори. По отношение на източниците на доходи, доходът от заплати на глава от населението в страната, нетният доход от бизнес, нетният доход от собственост и нетният доход от трансфери са нараснали съответно с 5,3 %, 6,5 %, 1,1 % и 5,8 % в номинално изражение.

Като цяло китайската икономика функционира в подходящ диапазон, въпреки че външната среда става все по-нестабилна и несигурна, дисбалансът между силно предлагане и слабо търсене остава остър и основата за икономическо възстановяване и подобрене все още трябва да бъде консолидирана.

На следващия етап Китай си поставя за цел да следва идеите за „социализъм с китайска специфика за нова ера“, да продължи да се стреми към напредък, като същевременно си гарантира стабилност, да подобри както качеството, така и резултатите от растежа, да засили антицикличните и междуцикличните корекции, да стимулира допълнително вътрешното търсене и да подобри предлагането, така че да се насърчи по-качествен икономически растеж, като същевременно се постигне подходящо увеличение на икономическото производство.

По същество днес Китай се опитва да премине от инвестиционно-експортен модел към потребителско-технологичен модел.

Нещо повече, този преход се извършва в условията на стабилизация на трансформацията по начин, нехарактерен и удивителен за страните, доверяващи се единствено на пазарната „невидима ръка“ (Smith, 2026).

И като илюстрация на положението на Китай върху икономическата карта на света, Световната конференция за изкуствен интелект (World Artificial Intelligence Conference – WAIC), която се проведе в Шанхай от 17 до 20 юли тази година (Artificial Intelligence International Institute (AIII), 2026), доказва, че Пекин се стреми да артикулира своята визия за изкуствения интелект както като национален приоритет, така и като дипломатически инструмент. Президентът Си Дзинпин присъства лично и произнесе откриващата реч. Участваха и девет носители на Нобелова награда и на наградата „Тюринг“, което подчертава амбицията на конференцията да се конкурира със западните събирания за изкуствен интелект по интелектуален престиж.

Няма как да се отмени един „европейски“ въпрос: дали икономическият възход на Китай не е заплаха за

икономическото развитие на Европейския съюз?

3. Европейският съюз между страха и необходимостта: накъде трябва да вървят икономическите отношения с Китай?

Отношенията между Европейския съюз и Китай днес са „сложни“ и противоречиви. Не липсват европейски политики и анализатори, които разглеждат възхода на Китай като потенциална заплаха за икономическото бъдеще на Европа.

Един по-трезв анализ обаче не може да пренебрегне фактите. Само преди десетилетие Европа възприемаше Китай предимно като производител на евтини стоки и глобален аутсорсинг център. Днес Китай е световен лидер или сълидер в производството на електромобили, батерии, фотоволтаици, високоскоростни железници, индустриални роботи, дронове и редица приложения на изкуствения интелект. Тези успехи създават пряка конкуренция за европейската индустрия.

Наред с това европейската икономика остава в значителна степен зависима от китайски доставки на редкоземни елементи, батерии, магнити и части от фармацевтичните вериги за доставки, което все по-често се оценява като стратегически риск.

В същото време Европа извлича значителни ползи от икономическите си връзки с Китай. Страната е сред най-големите пазари за европейските компании и за редица от тях е практически незаменима. Производители като Volkswagen, BMW, Mercedes-Benz, Airbus, Siemens и LVMH реализират значителна част от приходите си именно на китайския пазар. Без достъп до Китай немалко европейски корпорации биха загубили важен източник на растеж и печалби.

Също така „зелената“ трансформация на Европа е трудно мислима без китайско участие. Значителна част от компонентите за соларни паркове, батерии, електромобили и други технологии за енергийния преход са свързани с китайски производствени и логистични вериги.

Следователно възходът на Китай не представлява екзистенциална заплаха за Европейския съюз, а стратегическо предизвикателство.

Колкото повече Китай се превръща от производствена в технологична свръхсила, толкова по-интензивна става конкуренцията с европейската индустрия. В същото време степента на взаимна икономическа зависимост между двете страни е толкова висока, че логиката на конфронтацията трудно може да замени логиката на сътрудничеството.

Основният въпрос вече не е дали Китай ще изпревари отделни европейски икономики, а дали ЕС ще успее да съхрани технологичната си конкурентоспособност в свят, в който

Колкото повече Китай се превръща от производствена в технологична свръхсила, толкова по-интензивна става конкуренцията с европейската индустрия. В същото време степента на взаимна икономическа зависимост между двете страни е толкова висока, че логиката на конфронтацията трудно може да замени логиката на сътрудничеството.

Китай все по-успешно съчетава предимствата на мащабния вътрешен пазар, активната индустриална политика и ускореното технологично развитие.

В резултат Европейският съюз се оказва в своеобразен стратегически парадокс. От една страна, той се нуждае от по-висок икономически растеж, повече инвестиции, ускорена индустриализация и по-висока конкурентоспособност в условията на изостряща се глобална конкуренция.

От друга страна, именно в момент, когато тези цели стават жизненоважни, Брюксел разширява инструментите за контрол върху китайските инвестиции, субсидирания внос и трансфера на технологии.

Така ЕС все по-често изпраща противоречиви сигнали към втората по номинален БВП и първата по паритет на покупателната способност икономика в света. Колкото по-голяма става регулаторната и политическата несигурност, толкова по-предпазливи стават китайските компании при вземането на решения за дългосрочни инвестиции в Европа. От тази гледна точка политиката на „намаляване на риска“ (de-risking) може неволно да ограничи именно онези капиталови потоци, технологични партньорства и индустриални проекти, които биха могли да допринесат за повишаване на европейската конкурентоспособност.

Разбира се, европейската позиция не е лишена от основания. За Брюксел въпросът далеч не е само търговски. Ограниченията спрямо Китай са продиктувани не само от икономически съображения, но и от стремежа към по-голяма стратегическа автономия, защита на критичната инфраструктура и ограничаване на зависимостите в чувствителни отрасли. Затова най-същественният въпрос не е дали Европа е права, или Китай е прав. Много по-важно е дали Европейският съюз може едновременно да намалява зависимостта си от Китай и в същото време да поддържа

високи темпове на икономически растеж. Засега отговорът остава нееднозначен.

Ако ЕС желае да подобри отношенията си с Китай, без да се отказва от собствените си стратегически интереси, тя би могла да предприеме няколко практически стъпки.

На първо място, необходимо е постепенно преминаване от логиката на ограниченията към логиката на реципрочността.

Вместо стремеж към „по-малко Китай в Европа“, по-разумна цел е създаването на равнопоставени условия за европейските и китайските компании. Това предполага по-широк достъп на европейските фирми до китайския пазар, по-широк достъп на китайските инвестиции до европейския пазар и най-вече ясни, прозрачни и предвидими правила за всички участници.

На второ място, необходимо е по-ясно разграничаване между икономическите и геополитическите въпроси.

Не всяка китайска инвестиция представлява риск за националната или европейската сигурност. Едно е участието в стратегическа инфраструктура, телекомуникации или отбранителни технологии, а съвсем друго са инвестициите в автомобилостроенето, зелената енергия, логистиката или производството. Вместо общо подозрение към китайския капитал, Европа би могла да прилага по-прецизен и селективен подход.

На трето място, Европейският съюз следва да ускори изграждането на модерна индустриална политика.

Китай не се превърна в индустриален и технологичен лидер единствено чрез защита на вътрешния си пазар, а чрез мащабни инвестиции, развита инфраструктура, активна подкрепа за научните изследвания и последователна държавна стратегия за развитие. Европейските проблеми трудно могат да бъдат решени единствено чрез ограничаване на китайския внос.

Особено перспективно изглежда насърчаването на съвместни високотехнологични

проекти. Значителен потенциал за сътрудничество съществува в областта на зелената енергетика, батериите, водородните технологии, електромобилите, медицината и изкуствения интелект. Именно тук сътрудничеството може да донесе далеч по-големи ползи от конфронтацията.

Не по-малко важно е възстановяването на инвестиционния диалог между Брюксел и Пекин. Замразяването на Всеобхватното инвестиционно споразумение ЕС – Китай (CAI) лиши отношенията от важен механизъм за уреждане на спорни въпроси и за изграждане на по-предвидима бизнес среда.

В условията на нарастващи геополитически напрежения именно подобни механизми могат да играят стабилизираща роля.

Съществува риск Европа да обърка следствието с причината. Основният проблем на Европейския съюз не е, че Китай расте твърде бързо, а че самата Европа расте твърде бавно. Ако европейската икономика губи позиции поради недостатъчни инвестиции, високи енергийни разходи, демографски проблеми, фрагментирани капиталови пазари и технологично изоставане, ограниченията върху китайския внос няма да отстранят тези структурни слабости.

Истинският избор пред ЕС не е между Китай и/или САЩ, а между стагнацията и обновлението.

В дългосрочен план най-успешната стратегия няма да бъде изолирането на Китай, а укрепването на собствената производителност, научно-технологичния потенциал и индустриалната мощ на ЕС, съчетано с поддържането на взаимноизгодно икономическо сътрудничество с една от водещите сили на съвременния свят. Само така Европа би могла да запази своята икономическа тежест, технологична конкурентоспособност и стратегическа самостоятелност в новия многополюсен световен ред.

Който си представя някакво „китайско притискане“ в Африка, пренебрегва напълно историческата реалност

Неотдавнашна статия, публикувана от Института за международна икономика „Питърсън“ (PIIE), удобно пренебрегва историческото бреме, наложено на страните с ниски и средни доходи (LMICs) под водения от САЩ „основан на правила ред“ след Втората световна война. Статията е изпълнена с исторически изкривявания в умишлен опит да се докаже внушението на авторите, че износът на Китай е отговорен за изтласкването на пространството, на което страните с ниски и средни доходи могат да развият производствения си капацитет.

Влакът, който се вижда на снимката, е спрял на гара Нагад по жп линията Етиопия – Джибути, която е първата напълно електрифицирана трансгранична железопътна линия на африканския континент

Като специалист по политическа икономика на страните от Субсахарска Африка и отношенията между Китай и Африка, мога да хвърля известна светлина върху този подвеждащ наратив. Макар че е вярно, че търговията между Африка и Китай достигна исторически високо ниво от 348 милиарда щатски долара през 2025 г., като африканските страни имаха търговски дефицит от 102 милиарда долара, по-важният въпрос е: как се е появил този дисбаланс?

Тук се разкрива историческата слабост на разглежданата статия. Първото изречение започва с лъжа: „В САЩ тарифите на президента Доналд Дж. Тръмп имат политическа сила, извлечена от мнението, че излишъкът на Китай е изкупил американското производство“.

Това е напълно невярно. САЩ ще унищожат напълно собствения си производствен сектор, започвайки от 80-те години на миналия век,

когато прие политиката на превръщане в постиндустриално общество. По това време американските институции решиха, че ще се откажат от това САЩ да бъдат индустриално общество, базирано на производство, в полза на това да се превърне в център на финансовия свят, с разширяващ се сектор на услугите, с изключение на производството на въоръжение.

Това беше рекламирано в списанието на Съвета по външни отношения Foreign Affairs и приложено от тогавашния председател на Федералния резерв Пол Волкър. По това време Китай нямаше силен производствен капацитет. Той нито притежаваше способността да се противопостави на САЩ, нито допринесе за свиването на някога мощния производствен сектор на Америка.

Нека имаме предвид реалността на световната икономика: през 60-те години на миналия век САЩ функционираха като световен хегмон, водейки „реда, основан на правила“, с БВП около 10 пъти по-голям от този на Китай. Това започна да се променя едва в края на 70-те и началото на 80-те години на миналия век с кампанията за реформи и отваряне, водена от Дън Сяопин, която даде началото на най-голямото икономическо чудо в Китай през следващите четиридесет години, което нашата планета е виждала.

Отново, ако вземем Африка за пример, САЩ и Западът имаха пълен контрол над така наречените свободни пазари. САЩ и Западът имаха пълен контрол над африканските държави както политически, така и икономически, както и над

голяма част от развиващия се сектор. Китай не се очерта като основен играч в африканските икономики до 2000-те години. През 60-те, 70-те, 80-те и 90-те години на миналия век САЩ и Западът управляваха финансовите институции, включително МВФ и Световната банка. Те обаче не направиха нищо, за да изградят производствения капацитет на Африка. Това е истината и тя категорично липсва в доклада на PIIE.

През това време нямаше лидер, освен президента Джон Ф. Кенеди, който да се интересува от развитието на производствения капацитет в по-слабо развитите страни, особено в Африка. Това, което беше направено от Запада, от САЩ, от „реда, основан на правила“, беше извличане на богатство от африканските държави. Разграбване на техните природни ресурси, а не развитие.

Западната политика никога не е имала за цел да интегрира Африка в световната верига за доставки на производство. Следователно африканските икономики днес представляват само около 3 % от световно търгуваните произведени стоки. Този резултат не е това, че Китай измества индустриалното пространство на страните с по-ниски доходи. По-скоро това е неудобна реалност, пред която PIIE и нейните идеолози не желаят да се изправят, тъй като признаването ѝ би подкопало антикитайския им наратив, което е и причината този фактор да липсва в доклада им.

Африканците страдат, всъщност умират, от липсата на електричество, поради умишленото решение на Запада да не инвестира в инфраструктура. Това е, което е погрешно на африканските нации да развият производствен капацитет.

Лоурънс Фрийман, „Синхуа“

Китай е готов да засили и развива сътрудничеството с АСЕАН

Като важен фактор за стабилност в региона, Китай е готов да засили сътрудничеството с Асоциацията на страните от Югоизточна Азия (АСЕАН), заяви китайският външен министър Уан И в Манила по време на среща с генералния секретар на АСЕАН Као Ким Хорн. Както припомни китайският външен министър, тази година се навършват 50 години от подписването на Договора за приятелство и сътрудничество в Югоизточна Азия. Китай, продължи той, беше първата голяма държава, която се присъедини към договора.

Това подтикна други големи държави да последват неговия пример, което значително засили международния статут на АСЕАН.

Китай ще продължи да подкрепя изграждането на общността на АСЕАН и стремежа на асоциацията към съвместно укрепване на АСЕАН, подчерта китайският външен министър.

Тази година се навършват и петата годишнина от установяването на всеобхватното стратегическо партньорство между Китай и АСЕАН и според Уан И затова годината се превръща в знакова, свързваща миналите постижения с бъдещото сътрудничество.

Той отбеляза, че въпреки хаотичната и сложна международна среда, Източна Азия като цяло остава просперираща и стабилна. Това е трудно спечелено постижение, което трябва да се цени.

Уан И изрази готовността на Китай да задълбочи взаимното до-

Като важен фактор за стабилност в региона на Югоизточна Азия, Китай е готов да засили и развива сътрудничеството с Асоциацията на страните от Югоизточна Азия, заяви китайският външен министър Уан И в Манила по време на среща с генералния секретар на АСЕАН Као Ким Хорн

верие, да укрепи взаимното разбирателство и подкрепа, да отстоява общите интереси на Китай и АСЕАН, да защитава законните права и интереси на страните от Глобалния

юг и да насърчава постигането на по-справедлив и равноправен международен ред.

Страницата подготви
Любомир МИХАЙЛОВ

От грандиозна визия до международен механизъм

Китай и Русия демонстрират единство по отношение на глобалното управление на ИИ

Китайският посланик в Русия Джан Ханхуей публикува мнение в руския вестник „Комсомолска правда“. Пълният текст на статията е по-долу:

От 17 до 20 юли 2026 г. в Шанхай, Източен Китай, се проведе Световната конференция по изкуствен интелект (ИИ) и Конференцията на високо ниво за глобално управление на ИИ.

Китайският президент Си Дзинпин присъства на церемонията по откриването и произнесе основна реч, в която изчерпателно и систематично очерта позицията и концептуалните подходи на Китай към развитието и регулирането на изкуствения интелект, очертавайки посоката за съвместно развитие на човечеството в ерата на интелигентността. Китай, Русия и 27 други държави подписаха споразумение за създаване на Световната организация за сътрудничество в областта на изкуствения интелект (WOICO), отбелязвайки официалното създаване на първата в света междуправителствена международна организация за изкуствен интелект, създадена по инициатива и с помощта на Китай.

Създаването на тази независима междуправителствена международна организация позволи на визията на Китай за „развиване на отговорен изкуствен интелект“ да се превърне от грандиозен план в международен механизъм, осигурявайки мощен тласък за висококачественото развитие на световната икономика в ерата на интелигентността.

Съвместен отговор на предизвикателствата на ерата на интелекта

В речта си Си Дзинпин формулира четири ключови въпроса, които директно се отнасят до най-дълбоките тревоги на международната общност: „Как да изградим взаимоотношения с машини, които започват да мислят? Как да гарантираме сигурността при внедряването на алгоритми във вземането на решения? Как да запълним празнината в управлението, за да разрешим сблъсъка между технологиите и етиката? Как да постигнем общото благо в условията на все по-нарастващата пропаст?“.

Създаването на глобална система за управление на изкуствения интелект се превърна в належащ въпрос на епохата, който определя бъдещето и съдбата на човечеството.

В отговор на тези предизвикателства Си Дзинпин предложи ясен „китайски отговор“: всички страни трябва да се придържат към принципа „хората на първо място, изкуственият интелект за добро и за прогрес“ и да работят заедно за създаване на справедлива и рационална система за глобално управление, така че изкуственият интелект да служи като двигател на споделен просперитет и

Китайският посланик Джан Ханхуей (в средата) с руския президент Владимир Путин и външния министър Сергей Лавров в Кремъл

глобална сигурност. Китайският президент предложи Инициативата за глобално управление на изкуствения интелект, превръщайки тази амбициозна концепция за управление в конкретно глобално обществено благо, достъпно за практическо приложение и споделено ползване.

Тази инициатива установи водещи принципи за управление: фокус върху общото благо, безопасност и отчетност, както и универсална справедливост и достъпност.

Официалното стартиране на Глобалната организация за сътрудничество в областта на изкуствения интелект ще засили допълнително ролята х като мост за свързване на търсенето и предлагането, споделяне на политически подходи и провеждане на съвместни изследвания.

Докато някои страни използват технологиите като оръжие и оказват политически натиск, изграждайки така наречените малки дворове с високи огради, изборът на Китай демонстрира истински ангажимент към принципите на международното сътрудничество.

Китай също така улесни приемането на резолюция на Общото събрание на ООН за укрепване на международното сътрудничество в изграждането на капацитет в областта на изкуствения интелект, публикува Програмата за приобщаващо изграждане на капацитет в областта на изкуствения интелект и Инициативата за международно сътрудничество „ИИ плюс“ и трансформира обещанието си „да не изоставя развиващите се страни“ в глобален консенсус.

Ориентираният към действие подход на Китай насочва глобалното управление на изкуствения интелект по правилния път – път на справедливост и рационалност.

Архитектура на глобалното управление

Си Дзинпин представи четири визии, като по този начин отговори на фундаменталния въпрос: на кого в крайна сметка трябва да служи ИИ и в каква посока трябва да се развива?

Първо, придържайте се към откритост и взаимна полза и насърчавайте иновативното развитие.

ИИ е нов двигател на глобалния растеж и при никакви обстоятелства не трябва да се превръща в затворен инструмент, достъпен само за избрани. Само отвореността позволява обединяването на интелектуални ресурси и само взаимната полза гарантира устойчив и дългосрочен напредък. Китай се застъпва за преодоляване на технологичните монополи и насърчава отворения код и отворения достъп, така че технологиите да могат да бъдат от полза за всички индустрии и области.

Второ, засилване на осведомеността за риска, гарантиране на сигурността и осигуряване на управление.

Колкото по-мощна е технологията, толкова по-необходими са юздите за предотвратяване на рискове. Китай настоява за укрепване на защитните механизми за сигурност, противопоставя се на широкото тълкуване на концепцията за национална сигурност, съпротивлява се на опитите за приоритизиране на собствената сигурност пред тази на другите и се противопоставя на инструментализирането и политизирането на механизмите за управление на ИИ.

Трето, насърчавайте откритостта и толерантността и насърчавайте взаимното допълване между цивилизациите.

Технологиите имат национални граници, а културите имат своите корени. Китай настоява за разработване на етични норми в технологиите, основани на универсални ценности, така че изкуственият интелект да се превърне в мост за диалог между различните цивилизации, а не в инструмент за налагане на хомогенност на света от която и да е доминираща култура.

Четвърто, демонстриране на солидарност и взаимна подкрепа за подобряване на глобалното управление.

Светът се нуждае от истински многостранен подход. Китай призовава за пълноценно използване на ключовата роля на ООН, насърчаване на разработването на всеобщо призната рамка за глобално управление, пълна подкрепа на усилията за изграждане на капацитет на страните от Глобалния юг и намаляване на цифровото и

интелектуално разделение, за да се избегнат нови исторически несправедливости в областта на изкуствения интелект.

Руско-китайски технологичен алианс

Китай и Русия, обвързани от всеобхватно партньорство и стратегическо сътрудничество в новата ера, поддържат високо ниво на практическо сътрудничество в областта на изкуствения интелект. Руска делегация, водена от заместник-началника на Администрацията на президента Максим Орешкин, участва в конференцията. Руската страна подписа споразумение за официално присъединяване към Световната организация за сътрудничество в областта на изкуствения интелект (WOAI), създадена по инициатива на Китай.

Тази стъпка демонстрира споделената позиция на двете страни по отношение на глобалното управление на изкуствения интелект и не само отразява дълбоката същност на всеобхватното партньорство и стратегическо сътрудничество между Китай и Русия в новата ера, но и изпраща мощен сигнал към света за многостранен подход и съвместни иновации в ерата на изкуствения интелект.

С постепенното приключване на ерата на еднополюсния световен ред, никоя отделна държава не може самостоятелно да гарантира технологичен суверенитет. Държавите по света обединяват усилията си и допълват взаимно възможностите си в рамките на независима междуправителствена международна организация като WOAI.

Китай и Русия съвместно се противопоставят на технологичната хегемония, защитават правото на цялото човечество да се възползва от научно-технологичния прогрес и насърчават подход на управление, основан на приоритета на човешките интереси, равен достъп до технологии, алгоритмична прозрачност и общи етични стандарти.

По този начин Китай и Русия демонстрират на света, че великите сили са напълно способни да преодолеят логиката на играта с нулев резултат и съвместно да поемат отговорност по важни въпроси, които оформят бъдещето на човечеството.

Съвместните усилия на двете страни в областта на платформените решения, интелигентните градове, финансовите услуги и глобалното управление се превръщат във важна движеща сила за технологичното развитие на страните от Глобалния юг и намаляването на глобалното цифрово разделение. Тази стъпка отговаря на очакванията на страните от Глобалния юг и представлява важен етап в историята на развитието на изкуствения интелект.

Китай е готов да продължи да се придържа към принципите на откритост, приобщаване и взаимно обучение, заедно с Русия и други членове на международната общност, за да гарантира, че резултатите от развитието на изкуствения интелект са от полза за всички страни и допринасят за създаването на сигурно, просперитетно и щастливо бъдеще за цялото човечество.

Митът за драконите и китайската култура

В Китай драконите са навсякъде – в легендите, празниците, астрологията, изкуството, имената и фразеологизмите. Те са силен и добър символ в китайската култура. Смята се, че драконите имат контрол върху природните явления и особено над водата, затова те често са свързвани и с молебени за дъжд.

За разлика от злите опасни, бълващи огън дракони в западната традиция, в Китай драконите са добри и се смята, че носят късмет. Драконът е един от 12-те зодиакални знака в китайската астрология.

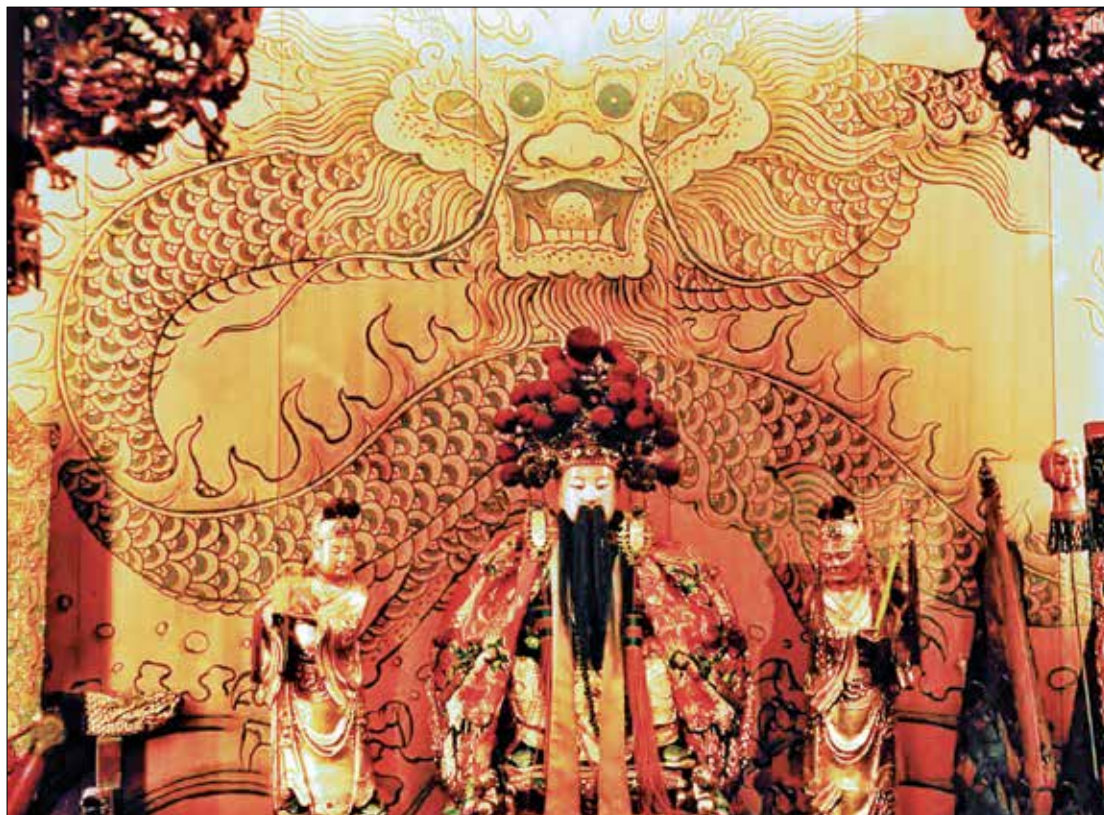
Освен това в китайската култура драконите символизират властта на императора. През вековете на династично монархично управление императорите използвали дракона като символ на своята власт и авторитет. Дракони били гравирани по стъпала, коридори, мебели и дрехи, принадлежащи на императора, и в имперския дворец. На обикновените хора било забранено да използват каквито и да е вещи, свързани с образа на дракон, до падането на монархията през 20-и век.

Китайците вярвали, че драконите имат власт и над метеорологичното време и водата. В легендите

драконови крале били господари на метеорологични явления и водни феномени като дъжда, водопади, реки, морета и др.

Четири драконови крале контролирали съответно „Източно море“ (Източнокитайско море), „Южно море“ (Южнокитайско море), „Западно море“ (езерото Цинхай и отвъд него) и „Северно море“ (езерото Байкал). Вярвало се, че те били разпределителите на дъжда и вятъра. В много китайски села все още има храмове или параклиси, в които почитат драконовите крале и търсят тяхната благословия за добра реколта през годината. В миналото често селяните принасяли жертви на драконовите крале, за да спрат наводнения или суши.

Легендата твърди, че преди хиляди години Йенди (легендарен древен император) се родил от телепатичната връзка на майка си с всемогъщ дракон. С помощта на този дракон

и съюза си с император Хуангди (друг легендарен древен император, смятан за внук на дракон) двамата дали началото на китайската цивилизация. Легендата разказва, че двамата императори били обезсмъртени като дракони, преди да се възнесат към небето. С времето китайците започнали да се наричат потомци на Йенди и Хуангди, като потомци на драконите.

Драконите носят късмет и това ни разказва легендата за Шъннун – „бога на земеделието“, който също бил син на дракон и на красива принцеса, а според някои и баща на Хуангди (Жълтия император). Той научил хората на земеделие и билкарство. Шъннун се смята за божество, герой и прародител на китайците. Затова драконите, за чийто син се смята и Шъннун,

носят плодородие, късмет и успехи.

Китайските дракони са известни с непреклонния си и свободен дух. В китайската култура те са трансформирани от прародители в символ на нацията от древността до днес. Те представляват непреклонния дух на китайците и техния устрем да бъдат в равновесие с времето и природата.

Съществуват дракони с различни цветове, като всеки има специфични характеристики

Червен дракон

Червеното е най-късметливият цвят за китайците. Често се използва за украсяване на домовете по празници и за сватбено облекло и други. Затова и червеният дракон символизира късмет. Хората рисуват червени дракони върху къщите и коридорите си на най-различни празници. Червеният дракон се използва и за драконовите танци.

Черен дракон

Той се свързва обикновено с отмъщение. В много китайски филми и истории виждаме улични банди или престъпни организации да го използват за свой символ.

Нерядко престъпниците имат татуиран черен дракон на гърба си, като знак за отмъщение и омраза. В миналото той е бил свързан с бедствия като бури и наводнения.

Бял дракон

Той обикновено се свързва със смъртта и скръбта в китайската култура, но е и символ на добродетелност и невинност.

Зелен или син дракон

За китайците тези цветове символизират природата, здравето, мира и израстването. Сините и зелените дракони са свързани с пролетта, с новия живот и растежа на растенията.

Жълт дракон

От древни времена жълтото се приема като благороднически цвят. Жълтият дракон е символ на императора. Той олицетворява мъдростта, силата и късмета.

Златен дракон

Златните дракони се свързват с всемогъщи божества и с реколтата. Те винаги символизират богатство, плодородие, сила и власт.

Според митологията драконът имал 9 синове, всеки с различен образ и качества. Тези образи се използват широко в традиционната архитектура и декорация, особено в имперските дворци

Биси (夔辰 Bìxī) — това е най-големият син на дракона; прилича на костенурка и има много остри зъби; обича да носи тежки предмети; често се изобразява на гробове и монументи;

Циуню (囚牛 Qiúniú) — жълт дракон с люспи; майстор на музиката; обожавал музикални инструменти;

Ядзъ (睚眦 Yázi) — с глава на леопард и корем на змия; обича да убива и да се бие; често е изобразяван

на дръжки на мечове и кобури.

Чаофън (嘲风 Cháofēng) — обича приключенията; често е изобразяван върху покривите на дворци;

Пулао (蒲牢 Púláo) — известен е със силния си рев; често е изобразяван на дръжките на звънци и на камбани;

Чиуън (螭吻 Chīwǎn) — живее в морето и има страшен глас. Обича да поглъща живи същества.

Често е поставян на

върха на покриви;

Биан (狻猊 Bī'ān) — обича съдебните разправии; често е изобразяван на вратите на затвори;

Суанни (狻猊 Suānní) — прилича на лъв; обича да стои с кръстосани крака и да вдишва тамян; често е изобразяван на кандила в будистки храмове;

Фуци (负屃 Fùxì) — прилича най-много на китайски дракон; често е изобразяван върху каменни плочи.

Драконите намират място и в някои от най-важните аспекти на китайската култура – китайската астрология, драконовите танци, фразеологизмите във всекидневния език, изкуството, Празника на драконовите лодки, декорациите, филмите и литературата

Драконите в китайския зодиак

Драконът е петият зодиакален елемент. Хората, родени през 1940, 1952, 1964, 1976, 1988, 2000, 2012 или 2024 година, са родени под неговия знак и се характеризират с увереност и решителност, а също и с високо самочувствие.

Бебетата, родени в годината на дракона, ще бъдат щастливи, богати и успешни. Заради тези щастливи асоциации много родители предпочитат да родят децата си в годината на дракона.

Според националната статистика децата, родени в годините под знака на дракона, са много повече от всички останали години.

Драконовият танц

С драконовия танц китайците посрещат множество празници, като чрез него молят за добър късмет и богатство. В древни времена, когато имало големи суши, хората се молили за дъжд с драконов танц, а също и след сеитба, за да предотвратят насекоми по посевите. Днес драконовите танци се изпълняват за късмет и за прогонване на злите духове.

Празникът на драконовите лодки

На Празника на драконовите лодки китайците почитат смъртта на древния писател Цю Юен, който е известен с родолюбието си и огромния си принос към китайската поезия. Според

легендата Цю Юен – първият китайски поет, се удавил в река Мило, от отчаяние и като протест към корумпираното държавно управление. За да спасят обичайния от всички поет, местните хора взели лодка с формата на дракон и тръгнали да го търсят, но напразно. Цю Юен живял през 3-ти в. пр. н. е., но хората го почитат и досега.

Днес на Празника на драконовите лодки пресядават търсенето на поета в реката – моряците бият тъпани и гребат с лодките във водата, а също и хвърлят пелмени в реката, за да опазят тялото на Цю Юен от рибите и злите духове. Често на този ден се организират състезания с лодките.

Драконите в китайския език

Както вече казахме, китайският дракон представлява власт, сила и късмет, затова има много идиоми, които се използват за изразяване на добри пожелания и фини чувства.

Ето някои от най-използваните:

卧虎藏龙 (wò hǔ cáng lóng): „легнал тигър, скрит дракон“ – означава човек със скрити таланти;

龙马精神 (lóng mǎ jīng shén): „дух на дракон и кон“ – означава да си изпълнен с непреклонността на дракона и енергията на коня;

望子成龙 (wàng zǐ chéng lóng): „да се надяваш синът ти да се превърне в дракон“ – израз, който се използва от родителите, когато се надяват децата им да станат успешни.

Галина КРУМОВА

Слънцето – приятел или враг

В днешни дни битува твърдение, че ултравиолетовите лъчи са вредни за здравето и непрекъснато се предупреждава, че излагането на лятното слънце може да доведе до фатални заболявания, като рак на кожата например. Но дали наистина е така?

Една китайска поговорка казва: „Слънцето е съкровище – ако се попечеш на него, ще си здрав“. В наши дни повечето хора предпочитат да избягат от жегите и слънцето и да се затворят в стая с климатик. Но изследванията на учени от различни страни показват, че за да е здрав, човешкият организъм се нуждае от определена доза слънце и време, прекарано на открито.

За какво е полезно

слънцето

1. Помага за синтеза на витамин Д

Наличието или отсъствието на витамин Д е пряко свързано с излагането на действието на слънчевите лъчи. Всъщност витамините са нещо, което организъмът не може да синтезира сам и трябва да приема отвън, основно чрез храната. Но т. нар. витамин Д или по-точно витамин Д₃ (холикациферол) се синтезира изцяло самостоятелно от организма. Този синтез се

получава благодарение на въздействието на слънчевата светлина и холестерола буквално върху повърхността или нанометри под повърхността на кожата. От там за около 48 часа витаминът стига кръвта и се разпространява в целия организъм.

Витамин Д₃ е необходим за функционирането на всички клетки и дефицитът му води до редица болести като рак, сърдечни-съдови заболявания, диабет, остеопороза, туберкулоза, бъбречна недостатъчност, ревматоиден артрит и много други.

Доскорошното негативно отношение към слънчевите лъчи върху организма се базираше на връзката им с рака на кожата. Но се оказва, че такава връзка всъщност не съществува. Проблем се появява, когато се стигне до изгаряне, породено от слънчевите лъчи. Ако се излагате на слънце умерено, реално не съществува риск, а остава само благоприятното му действие.

2. Пази от късогледство

Учените са установили, че слънцето стимулира образуването на допамин, който потиска растежа на окото. Когато този растеж не се регулира, това може да доведе до късогледство. Учените са доказали връзката между времето прекарано на свеж въздух и липсата на признаци на късогледство,

защото тогава нивата на осветеност са десет пъти по-високи в сравнение с изкуственото осветление. Ето защо е желателно да прекарваме около 10 – 12 часа седмично навън.

3. Пази от настинки

Честото излагане на слънце помага да държим грипа и респираторните заболявания по-далеч. Достатъчната доза витамин Д е добра превенция срещу болки в гърлото, обикновени настинки и течащ нос. Затова и хората, които живеят там, където има достатъчно слънчева светлина, се оплакват по-рядко от простуди.

4. Намалява рискът от сърдечносъдови заболявания

Британските учени са доказали, че при хората, които имат дефицит на витамин Д, рискът от сърдечни-съдови заболявания е по-голям. Те открили, че през зима-

та, когато ултравиолетовите лъчи са по-малко, броят на пациентите с инфаркт се увеличава значително. Достатъчното слънчева светлина помага за активирането на витамин Д, което намалява и риска от възпаления и е от полза за кръвоносните съдове.

5. Удължава живота

Учените са установили, че слънчевите лъчи удължават живота. В продължени на 26 години те наблюдавали над 4 милиона датчани и открили, че тези, които прекарвали повече време навън, живели по-дълго от онези, които се заседявали в офиса или вкъщи.

6. Увеличава нивата на тестостерона

Оказва се, че най-добрата виагра е слънцето. Австрийските учени установили, че нивата на тестостерона в организма се променят в зависимост от

количеството витамин Д. С настъпването на есента нивата на витамин Д и тестостерона едновременно се понижавали и през месец март следващата година достигали най-ниските си нива. Според изследването прекараният един час на открито може да увеличи нивата на тестостерона с почти 70 %.

7. Лекува депресии

Слънцето е и незаменим лек срещу депресия. Проучванията показват, че изобилието от слънчева светлина повишава адреналина, тироксина и отделянето на гонадотропина. Това на практика води до облекчаване на депресивните състояния и повдига духа. Според Китайската асоциация за ментално здраве през зимата и дъждовни дни при много хора се появяват оплаквания като безсъние, усещане за стягане в гърдите и раздразнение.

Ново иновативно лекарство за нарколепсия е одобрено за продажба

Ново лекарство, разработено съвместно и подадено за одобрение за пускане на пазара в Китай, САЩ, Япония и други страни, получи одобрение за продажба в Китай и може да се използва при пациенти с нарколепсия, съобщи CCTV News, позовавайки се на Националната администрация по медицинските продукти.

Одобрението бележи пробив за Китай в глобалното разработване на иновативни лекарства. Нарколепсията е хронично, рядко неврологично заболяване, класифицирано в два типа. Основният ѝ симптом е неконтролируема сънливост, при която пациентите внезапно заспиват, докато говорят, ядат или разговарят.

Заболяването е включено във втория национален списък на редките заболявания в Китай, като според оценки разпространението му в световен мащаб е около 4 на 10 000 души. По-голямата част от пациентите са подрастващи и деца, а заболяването, което често е съпроводено с множество усложнения, може сериозно да загне учено, работата и ежедневието им.

Експертите посочват, че съществуващите методи за лечение на това рядко

сънно разстройство се фокусират главно върху облекчаването на симптомите, но са необходими нови терапии, насочени към причините за заболяването. Според CCTV News, одобрените лекарства в световен мащаб имат ограничена ефикасност и потенциални рискове като хронично увреждане на органи, психологическа или физическа зависимост и когнитивен спад.

Иновативното лекарство премина през глобални многоцентрови клинични изпитвания с участието на пациенти от 19 държави и региони, включително и юноши. Клиничните данни показват, че лекарството може да подобри основните симптоми на заболяването и се очаква в бъдеще да се превърне в опция за лечение.

Китай цели средна продължителност на живота от 80 години

Китай си поставя за цел средната продължителност на живота да достигне 80 години до 2030 г. спрямо отчетените 79,25 години през 2025 г. Това е заложено в новия национален здравен план за периода 2026 – 2030 г., одобрен от Държавния съвет. Документът е част от инициативата „Здрав Китай“ и предвижда разширяване на равния достъп

до медицински услуги, превантивна грижа за здравето и доближаване на здравните показатели до тези на държавите с високи доходи.

Планът включва още укрепване на системата за реакция при извънредни здравни ситуации, подобряване на първичната медицинска помощ и профилактиката, изграждане на по-качествена здравна мрежа, както и стимулиране на развитието на здравния сектор.

Нисковъглеродният начин на живот в Шънджън

В началото на лятото, в сърцето на Шънджън, мостът „Кунпън“ се вие над зелените корони като ефирна лента. Той е „живият“ коридор на града, който сменя своя облик според времето на денонощието: през деня е артерия за хората сред буйна растителност, а с настъпването на нощта се превръща в тихо убежище за дивите обитатели на гората.

Този „зелен мост“, свързващ планините Мейлин и Инху, е завършен преди малко повече от две години. Той не просто възстановява екологичната свързаност, а превръща в реалност една красива визия – хората вървят по зеления „коридор“, докато животните бродят в гората, което е съвременният почерк на Шънджън за хармонично съжителство между човека и природата.

Тази философия вече е вплетена в тъканта на града. От началото на годината в парка „Залив Шънджън“ осветлението се „затъмнява“ специално за птиците. Светлината е насочена строго към алеите – тя не се разсейва в нощното небе и не смуцава крилатите обитатели. „В началото наистина

вечер. – Но когато свикнеш, откриваш колко красиви са всъщност тези вечери. Знаеш, че в тъмнината хиляди птици спят спокойно.“

На площ от по-малко от 2000 кв. км в Шънджън живеят и работят над 20 милиона души. Успоредно с бурния икономически растеж,

цивилизация. Пътят не е бил лесен – през 90-те години Шънджън е страдал от тежко замърсяване, а смогът често се е задържал месеци наред. Днес обаче картината е коренно различна: благодарение на системните мерки, дните със смог са сведени до

В Шънджън има изградена една от най-модерните в света интегрирани системи за мониторинг на околната среда, обхващаща земята, въздуха и Космоса. Мрежата „една улица – една станция“ позволява прецизен контрол в реално време, а оптимизирането на енергийната структура поставя града на световно ниво. Градът е и „зелен“ лидер в транспорта: още през 2017 г. той премина към 100 % електрически автобуси, последвани от пълна електрификация на таксиметровите услуги и автомобилите, резервирани чрез приложения. Днес „екологичното придвижване“ е визитната картичка на Шънджън – средният дневен пътничкопоток в обществения транспорт достига 13 милиона души, а в пиковите часове делът му в автомобилния трафик надхвърля 59 %. С над 1350 парка и национален природен резерват в самия център на метрополиса, Шънджън доказва, че нисковъглеродният начин на живот не е ограничение, а това, което прави всекидневното по-красиво, по-спокойно и по-устойчиво.

ми се струваше малко тъмно – споделя с усмивка г-н Чън, който често тича тук

градът неуморно търси новия модел на управление в ерата на екологичната

нула – постижение, което се поддържа за трета поредна година от 2023 г. насам.

Бъдете модерни с по-малко усилия – стил, който пести енергия

Напоследък все повече хора избират по-спокоен и практичен начин на обличане. След натовареното всекидневие идеята е проста – дрехите да не отнемат време и излишна енергия. Това не означава небрежен външен вид, а разумен баланс между комфорт, функционалност и добър стил.

Изградете лесна формула за обличане

Най-удобният подход е да създадете гардероб с дрехи, които лесно се комбинират една с друга. Качествената бяла тениска е универсална основа – стои добре с дънки, поли или широки панталони, а

освен това винаги изглежда стилно. За по-леко излъчване изберете бял потник или топ с презрамки в комбинация с широк панталон. Заложете на изчистени модели в неутрални цветове без натоварени щампи. Така почти всяка комбинация ще изглежда хармонично.

Комфортът е най-важен

Базовите модели с интересен детайл съчетават удобство и модерна визия. Материите с красив пад са чудесен избор – удобни са, не изискват специална поддръжка и изглеждат добре дори след дълъг ден.

Широките раирани блузи с дълъг ръкав също са практични – лесни са за комбиниране и осигуряват допълнителна защита от

още по-добре с няколко внимателно подбрани аксесоара. Удобните обувки са задължителни – важно е да изглеждат добре и да позволяват продължително ходене без дискомфорт.

Компактна чанта, колан или фини бижута могат лесно да направят визията по-завършена. Масивното метално колие е особено практично – придава елегантност и характер, без да изисква сложни комбинации.

По-малко усилия, повече време за живота

Енергията е ценен ресурс. Вместо всеки ден да отделяме време за сложни комбинации или да следваме всяка нова тенденция, можем да изградим гардероб, който е удобен, функционален и стилен. Така пестим време и сили за нещата, които наистина имат значение.

Страницата подготви
Мира ЯВАШЕВА

В Циндао започна едномесечен международен бирен фестивал

36-ият международен бирен фестивал в Циндао бе открит в крайбрежния град Циндао, провинция Шандун, Източен Китай, с което започна 30-дневно празненство, съчетаващо традициите в пивоварството с технологичните постижения и културни представления.

слънцето. Все по-популярни стават и дрехите със силует, вдъхновен от домашния уют. За по-завършен вид ги комбинирайте с класически базови елементи – например тениска с къси панталони с дантелен акцент или риза с широк раиран панталон.

Леко разкроените панталони със скъсена дължина и свободните рокли също са отличен избор – удобни, практични и подходящи както за ежедневието, така и за пътуване.

Малките детайли завършват визията

Изчистеното облекло изглежда

Традицията среща академичните среди – новите облекла на китайските абсолвенти

Когато абсолвентите от Младежкия университет по политически науки в Джинан, провинция Шандун, се появяват на сцената по време на церемонията по връчването на дипломите им този месец, на пръв поглед сцената лесно може да бъде сбъркана с представяне на традиционни китайски костюми.

Абсолвентите за първи път носят елегантни академични дрехи в стил ханфу, които впечатляват присъстващите.

Новото им облекло за церемонията по дипломирането интегрира традиционната етническа естетика хан с отличителните културни символи на кампуса. То има декоративна, подвижна яка, която се носи върху раменете, наричана облачна яка заради 4 до 8 заоблени елемента (наподобяващи облаци или венчелистчета), която обгръща врата и се спуска по раменете, и традиционна китайска пола, украсена с емблематичните за университета листа от гинко.

„Това облекло е далеч по-естетично и привлекателно от традиционните академични тоги и е допълнение на китайската култура“, казва възпитаничката Юен Шухан. Тя особено харесва бродираната на яката цинняо (божествена синя птица). В древната китайска митология тази птица е митичен пратеник на почитаната богиня.

В Древен Китай облеклата са били много повече от предмети за ежедневна употреба: те са били носители на социален етикет, маркери с йерархичен статус и символи на лична чест.

В продължение на около 1300 години, до премахването ѝ преди повече от век,

Демонстрация на новото академичното облекло в китайски стил на абсолвентите от Младежкия университет по политически науки в Джинан, провинция Шандун

системата за имперска експертиза кеджу е основният канал за идентифициране и набиране на таланти. „Тези, които са издържали най-високия дворцов изпит – последният етап на кеджу, са получавали привилегиите да носят специални церемониални украшения: цвете в косата или червено крило, драпирано на едното рамо“, разказва Уан Лулу, преподавател по моден дизайн в университета.

Съвременната система за академичните степени на Китай е създадена през 80-те години на миналия век. През 1994 г. Комитетът по академичните степени на Държавния съвет решава академичните облекла да се състоят от четири части: академична шапка, пискюли, академична тога и драперията.

През последните години обаче, водени от възхода на традиционните ценности в Китай и ръста на културното доверие сред китайската общественост, все по-голям брой китайски университети започват да добавят

През 2024 г. университетът в Шандун добавя облачната яка към академичното облекло

китайски културни елементи към академичните си регалии.

През 2021 г. престижният университет „Цинхуа“ обновява дрехите за дипломиране, като включва емблематични символи на кампуса и заменя стандартните копчета с традиционните китайски възли.

През 2024 г. университетът в Шандун добавя към тогите и облачната яка, бродирана с планински и морски мотиви, които символизират обещаващо бъдеще за

завършилите.

„Церемониите по дипломиране са един от най-важните академични ритуали в живота на един студент“, казва Джан Бо, декан на Училището по дизайн на изкуствата в Младежкия университет по политически науки в Шандун. Той отбелязва, че комбинацията от китайски културни елементи, отличителните знаци на кампуса и модерният дизайн е универсален за етиката на различните академични общности.

Мантиите са проектирани от Чън Лон, който работи в окръг Цаосиен в Шандун. Той казва, че дизайнът е вдъхновен от ханфу, носено от времето на династията Мин (1368 – 1644).

Ханфу е традиционното облекло на Китай украсено със сложна бродерия и неговата поява може да бъде проследена до времето на династията Хан (202 г. пр. н. е. – 220 г. сл. н. е.). Облеклото се е развивало през цялата история на Китай и затова има разнообразни дизайни в различни китайски градове днес.

През последните години традиционните дрехи постепенно се завръщат. Днес около половината от роклите ханфу в Китай произхождат в Цаосиен, произвеждат от близо 2800 предприятия, ангажиращи 100 000 души. Общо годишните онлайн и офлайн продажби на дрехи ханфу в окръга през 2025 г. са надхвърлили 13 милиарда юана (около 1,9 милиарда щатски долара).

Редица университети сключват предварителни споразумения за сътрудничество с производителите на облекла в Цаосиен, за да разработят съвместно нови академични тоги в китайски стил.

Когато д-р Рон К. Патерсън, президентът на Държавния университет в Мъри, присъства на церемонията по дипломирането на Шандунския технологичен и бизнес университет тази година, той е впечатлен от новите академични тоги в китайски стил и приветства дизайна като „красива демонстрация на източната естетика“.

Тао Ху, президент на университета в Шандун, казва, че преминаването от западния стил на академични тоги към китайски дизайни, пропити с отделни китайски културни елементи, отразява нарастващото културно доверие в сектора на висшето образование в Китай.

„Ние подготвяме студентите да влязат в обществото и да се ангажират със света, но висшите учебни заведения също подхранват и силно чувство за патриотизъм сред младото поколение, комбинирайки традиционното културно наследство със свежа съвременна жизненост“, каза той.

За завършващите студенти официалното облекло, изготвено по традиционните китайски модели и украсено с елементите на тяхната Алма матер, вече се е превърнало в трогателен, незабравим прощален ритуал, преди да се впуснат в следващата глава от живота си.

Страницата подготви
Красимира ИВАНОВА

Общият боксофис за 2026 г. в Китай вече е над 20 млрд. юана

Общият боксофис на китайските филми през 2026 г. надхвърли 20 милиарда юана. За този рекорд стоят три основни промени.

Първата е все по-голямото разнообразие на филмовите тематики. Освен традиционните екшън продукции, на пазара се появяват и по-топли и емоционални филми като „Писма до баба“ (на английски Dear You).

Втората промяна е бързото развитие на китайската анимация. Особено през летния филмов сезон повече от десет местни анимационни продукции излязоха едновременно на екран и се превърнаха във важна сила за боксофиса.

Третият фактор са политиките за стимулиране на индустриалното обновяване. В различни региони, благодарение на насърчителните мерки на Държавното филмово управление за разнообразно развитие на киносалоните, се ускорява модернизацията на киноинфраструктурата. В същото време интеграцията между

филмовата индустрия и туризма разширява икономическата стойност на целия сектор.

Според оценки общата стойност на цялата филмова индустриална верига в Китай през 2026 г. вече надхвърля 310 милиарда юана.

2000 плувци от Ухан и чужбина празнуват преплуването на Яндзъ и еко възраждането на най-дългата река в Китай

51-вото традиционно годишно преплуване на река Яндзъ се проведе наскоро в Ухан в Северо-източната китайска провинция Хубей. Традицията този път привлече около 2000 международни и местни плувци за преплуване на най-дългата река в Китай. Участниците в събитието отпразнуваха екологичното възраждане на водния път с видимо от по-чисто качество на водата. Този годишен фестивалът, чиято съвременна история датира от 1956 г., служи едновременно като впечатляващо спортно събитие и като празник на Ухан в провинция Хубей и неговата околна среда.

В навечерието на 51-вото спортно събитие за пресичане с плуване на река Яндзъ в Ухан, провинция Хубей, 63-годишната Хуан Ин се чувства твърде развълнувана. Ветеранката в плуването не си спомня колко пъти през десетилетията е преплувала река Яндзъ в столицата на провинцията, но продължава винаги да се вълнува, когато това отново се случва. „То е като Пролетния фестивал за плувци“, казва Хуан. „Плувам редовно в Яндзъ, но пресичането й заедно с хиляди хора, които споделят същата страст, е съвсем различно чувство.“, споделя Хуан.

Близо 2000 плувци от цял свят и Китай участваха в тазгодишното преплуване на голямата река, продължавайки уникалната за Ухан традиция, където поколения жители са възприемали Яндзъ както като място за спорт, а също така и като част от своето всекидневие, отбелязва агенция „Синхуа“ в репортаж за интересното събитие.

За много от участниците то е и нещо повече от спорт. Като редовни плувци, те са свидетели от първа ръка как Яндзъ се е трансформирала през последното десетилетие, как нейните води са станали по-чисти, как в реката са се завърнали дивите й обитатели, а индустриите около нейното течение вече са „зелени“.

Днес целият обществен живот около бреговете на Яндзъ наистина е напълно обновен.

57-годишният Шу Джаофън също плува от детството си. „Израснах, плувайки в реката. Тогава водата беше толкова бистра, че можеше

да се пие директно“, спомня си той. „Дори можехме да ловим риба и скариди с кърпите си.“

С разширяването на индустриализацията по речните й брегове през предишните десетилетия водата постепенно ставала все по-мътна. „Химически заводи и хартиени фабрики изпускаха отпадъчните си води в реката“, спомня си Шу. „Понякога след плуване кожата ми дори се възпаляваше.“

В продължение на няколко години Шу спира да плува в реката и използва закрити басейни, за да практикува любимия си спорт.

Ситуацията се променя през последното десетилетие, когато Китай засили защитата на Яндзъ през 2016 г., въвеждайки по-строги екологични мерки в нейния речен басейн. От 2021 г. насам в Хубей са обновени или преместени 478 химически предприятия по поречието на Яндзъ и е поддържал качеството на водата от клас II в продължение на седем последователни години.

„Водата сега е много по-чиста“, казва Шу Джаофън. „По-важното е, че вече

местили, затворили или модернизирани 134 химически предприятия по крайбрежието на реката през последните осем години, докато компании, включително Hubei Xingfa Chemicals Group, са затворили изпускателните отвори за отпадъчни води, премахнали са редица съоръжения по крайбрежието и са подобрили производството, за да намалят замърсяването, навлизащо в Яндзъ.

Екологичните подобрения стават все по-видими за плувци като Ци. Откакто

повече хора са склонни да плуват в реката.“

За Ци Ян, участничка от град Ичан на повече от 600 километра на север Ухан, най-голямата промяна е това, което вижда, докато плува. 58-годишната Ци се е включила като доброволец да патрулира по брега на реката, да почиства боклука след всяко плуване и да напомня на посетителите да стоят далеч от опасни води повече от десетилетие. „Но през последните години има все по-малко боклук“, казва тя.

В Ичан властите са пре-

10-годишната забрана за риболов влезе в сила през 2021 г., Хубей забрани търговския риболов по протежение на повече от 1900 километра от реките Яндзъ и Хан и в 83 водни природни резервата, което позволява на рибните популации и други диви животни да се възстановят.

За организаторите на тазгодишното преплуване на река Яндзъ това спортно събитие се е превърнало в доказателство за екологичното възраждане на най-дългата река в Китай.

Страницата подготви Любомир МИХАЙЛОВ

София, 1000
ул. „Г. С. Раковски“ 99
Тел.: +3592 944 1026
Имейл: kitai.dnes@gmail.com
Уебсайт: www.kitajdnes.com

ИЗДАТЕЛ
Проф. Светлана ШАРЕНКОВА
Управител на
ИК „ЗЕМЯ“ ООД
Тел.: +3592 943 4664

РЕДАКЦИОНЕН СЪВЕТ
Председател
Проф. д.ик.н. Димитър ИВАНОВ
Тел.: + 3592 944 1020

РЕДАКЦИОННА
КОЛЕГИЯ
Главен редактор
Теофан ГЕРМАНОВ
Отговорен секретар
Венцислав ЗАФИРОВ
Редактори
Любомир МИХАЙЛОВ
Красимира ИВАНОВА

Репортер
Галина КРУМОВА

Графичен дизайн
Мая ПЕТРОВА

ОСНОВАТЕЛ И ПЪРВИ ГЛАВЕН
РЕДАКТОР (2019 – 2025)
Петър ГЕРАСИМОВ

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ
+3592 944 1026

РЕКЛАМА
Тел.: +3592 944 1026
kitai.dnes@abv.bg
Рекламите и обявите
се заплащат авансово
по банкова сметка
или в брой

БАНКОВА СМЕТКА
Интернешънъл Асет Банк АД
IBAN:
BG95IABG80981001651201
BIC: IABGBGSF
ИК „ЗЕМЯ“ ООД

СЧЕТОВОДСТВО, КАСА
Тел.: +3592 944 1026

ПЕЧАТ
АЛИАНС МЕДИЯПРИНТ

Използвани са материали
на АГЕНЦИЯ „СИНХУА“ и CRI

Снимка Синхуа

Изложба на културата на хранене с дивни гъби в Кунмин

Провинция Юннан е известна в цял Китай със своето разнообразие от дивни гъби. Все повече хора се интересуват от тази култура, като дори улиците на града са украсени с картини и модели на известни сортове.

Китай ще построи и реконструира 500 000 км селски пътища

Пресслужбата на Държавния съвет проведе неотдавна пресконференция от серията „Старт на 15-ия петгодишен план“, на която представител на Министерството на транспорта заяви, че до 2030 година страната ще е изградила в основни линии модерна интегрирана транспортна система.

През периода на 15-ия петгодишен план (2026 – 2030) Китай ще продължи изграждането на големи транспортни коридори, обхващащи различни региони и речни басейни, като ще се стреми да повиши степента на завършеност на основната структура на националната интегрирана многоизмерна транспортна

мрежа от сегашните 91 % до 95 процента.

До 2030 г. ще бъде осъществена модернизация и цифровизация на около 80 000 километра транспортна инфраструктура и ще бъдат построени или

реконструирани 500 000 километра селски пътища. Делът на населението в големите градски агломерации, което разполага с възможност за пътуване до работното място в рамките на 1 час, ще достигне 75 %.

КНР започва кампания за по-безопасен интернет за децата

Неотдавна китайските власти започнаха национална кампания за ограничаване на рисковете за децата и младежите в интернет.

Първият етап на кампанията, който съвпада с лятната ваканция, ще бъде насочен към премахване на вредно онлайн съдържание, опасни форми на взаимодействие между потребителите, както и подвеждащи маркетингови практики.

Сред основните цели са

ограничаването на неподходящи анимационни материали, създадени с изкуствен интелект, разпространението на насилствено съдържание и онлайн измамите, които подвеждат непълнолетни да извършват плащания.

Вторият етап от кампанията ще се фокусира върху алгоритмите за препоръчване на съдържание, подобряването на образователните секции в платформите и развитието на специални режими за безопасно ползване от деца и тийнейджъри.

Първи международен редовен полет за китайския пътнически самолет C919

Китайският пътнически самолет C919, разработен изцяло в страната, ще започне първите си редовни международни полети на 12 август, съобщиха наскоро от авиокомпанията Air China.

Той ще обслужва линията между Пекин и столицата на Монголия – Улан Батор, като ще изпълнява

по един двупосочен полет дневно. Самолета от Пекин ще излети в 15:00 ч. и ще каца в Улан Батор в 17:15 ч., а обратният ще отпътува в 18:30 ч. и ще пристига в китайската столица в 20:35 ч.

Пускането на първата международна линия със C919 е важна стъпка в навлизането на китайския самолет на международния авиационен пазар.

Снимка Синхуа

Международното изложение за икономиката на ниски височини 2026

На 22 юли в Националния изложбен и конгресен център в Шанхай беше открито Международното изложение за икономиката на ниски височини за 2026 г.